

bij den strijd te Leipzig als „onderkruipers” zijn opgetreden, bereid hebben bevonden. Opnieuw moet dus voor de vrije artsenskeus worden gevochten, en de verschillende geneeskundige bladen vermanen alle Duitsche artsen, hun collega's aan den Rijn niet ruggelings aan te vallen. Vooral waarschuwt het Leipziger Verband, zich niet te laten verlokken door de leugenachtige mededeeling der Krankenkassen, dat de nieuwe artsen aansluiting zouden vinden bij de bestaande geneeskundige beroepsvereeniging. PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE BIER-CIRCULAIRE.

Die circulaire schept een gevaarlijk praecedent; hetzij mij vergund, als tegenhanger van de opwekking van collega KAT in het vorige nummer, mede te deelen wat ik als antwoord op de circulaire geschreven heb:

„Evenmin als ik ook maar het minste hecht aan de aanbevelingsattesten „van geneesheeren, die door leveranciers van verschillende artikelen als „reclame gebruikt worden, evenmin heeft een enquête als de door de *Ned. vereeniging tot afschaffing van alcoholische dranken* voor mij eenige beteekenis.

„Het oordeel van $\frac{9}{10}$ der geneesheeren is in dit opzicht niet meer waard „dan dat der leeken. De een is een degelijk, de ander een oppervlakkig „waarnemer, de een noteert zijn ervaring, de ander laat het aankomen op „zijn al of niet ontwikkeld geheugen, de een weet zijn ondervinding te „„verwerten”, de ander weet er geen conclusies uit te trekken, de een is „bevooroordeeld, de ander onafhankelijk in zijn oordeelen.

„De antwoorden op nevensstaande vragen hebben alleen waarde, als zij het „resultaat zijn èn van theoretische studie, èn van nauwkeurige bestudeering „van een groote klinische ervaring.

„Zooals de enquête thans uitgevoerd wordt, hangt het resultaat alleen af „van het aantal brutalen dat de vragen met een zelfgenoegzaam air beant- „woordt, en dat der enkele bevoegden onder ons; ongeacht dat zeer vele „bescheidenen als hun eigen meening zullen geven wat zij door tijdschriften „lezen weten het tegenwoordig standpunt der wetenschap te zijn. Of men „ditzelfde standpunt aangegeven vindt door één, dan wel door tien pennen, „dat verandert er de waarde niet van.

„Ik protesteer bij voorbaat tegen het exploiteeren van de resultaten dezer „enquête bij de goê gemeente, als zij in den zin van de beginselen der ver- „eeniging mocht uitvallen”.

Ik hoop van harte, dat deze enquête volkomen mislukken moge, en dat geen vereeniging het ooit weer in haar hoofd moge krijgen voor propaganda-doeleinden hetzelfde te doen.

Zutphen, 18 April 1908.

A. N. NOLST TRENITÉ.

De aansporing van KAT in het vorig *Tijdschrift*-nummer om de vragen, door de *Ned. vereeniging tot afschaffing van alcoholhoudende dranken* aan alle geneeskundigen in den lande toegezonden, te beantwoorden, noopt mij,